

24599

ԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՎՅՈՒԳՈՒ

Ինձոյս ցեղ ինձ նորոգակների ցեն
ծախսվոյս արհեստակցական տիո-
թօնիներոյս անդամակցական
վաւրները

331.88
Կ-73

ԳԱՄԽ

12 AUG 2013

15 JAN 2010

ԲԱՆՎՈՐԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

331.88

4-73

այ

ՎՅՈՒԳՈՒ

ԻՆՉՊԵՍ ՅԵՎ ԻՆՉ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՅԵՆ
ԾԱԽՍՎՈՒՄ ԱՐՅԵՏԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒ-
ԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ԱՆԴԱՄԱԿՑԱԿԱՆ
ՎՃԱՐՆԵՐԸ

3399

3340

ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ

ՅԵՐԱՎԱՆ - 1929

14940-57

**ԻՆՉՊԵՍ ՅԵՎ ԻՆՉ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՑԵՆ ԾԱԽՍ-
ՎՈՒՄ ԱՐՋԵՍՏԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ
ԱՆԳԱՄԱԿՑԱԿԱՆ ՎՃԱՐՆԵՐԸ.**

Արհեստակցական միություններն իրենց ամբողջ աշխատանքները տանում են անդամավճարներից գոյացած գումարների հաշվին: Միությունական կազմակերպությունները իրենց աշխատանքները տանելու համար վորե ուրիշ կազմակերպություններից նպաստներ չեն ստանում:

Հալաստանի արհեստակցական միությունները 1927 թ. ունեցել են ընդամենը յեկամուտ 431.642 ո., վորից 351.356 ո. գոյացել է միության անդամների մուծած անդամավճարներից: 1928 թ. միությունների յեկամուտը հավասար է յեղել 478.909 ո. վորից անդամավճարներ 441.952 ո.: Ինչպես տեսնում եք միությունների բյուջեի յեկամտային մասի մոտ 86% ը 27 թվին և 92,3% ը 28 թվին կազմում է միության անդամներից գանձված անդամավճարներից: Այս դրությունը պետք է համարել միանգամայն բավարար:

Այս միջոցների հաշվին միությունները պահպանում են իրենց մարմինները, վարում են կուլտ-լուսավորական աշխատանքներ, ոգնում են գործազուրկներին և այլն և այլն: Անդամակցական վճարների մուծումների թուլացումը խոչոր

հրատ. № 1070

ՊԵՏՐԱՏԻ ՅԵՐԿՐՈՐԴ ՏՊԱՐԱՆ ՅԵՐԵՎԱՆՈՒՄ

Գրասխ. № 2715(բ) Տիրաժ 4.000 Պատվ. 1029

չափով անդրադառնում ե միությունական աշխատանքների վարման նորմալ ընթացքին. այդ իսկ տեսակետից անհրաժեշտ ե, վորպեսզի միության յուրաքանչյուր անդամ մուծի իր անդամավճարները լրիվ և ժամանակին:

Անդամակցական վճարները՝ դա միությունական ապարատների պահպանման հիմնական ու միակ միջոցներն ե, այս դրությունը պահանջում ե, վորպեսզի միության յուրաքանչյուր անդամ լուրջ ուշադրություն դարձնի անդամավճարները ժամանակին մուծելու դործի վրա:

ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ.

Անդամակցական վճարների մուծումը հանդիսանում ե առաջին և հիմնական պարտավորություններից մեկը, վորպիսին միության յուրաքանչյուր անդամ կատարում ե միանգամայն կամովին. անդամակցական վճարները ժամանակին չմուծողների նատմամբ միությունական մարմինները վոչև պարտավորեցուցիչ միջոցներ չեն ձեռնարկում, այլ աշխատում են բացատրական և համոզեցուցիչ աշխատանքների միջոցով պարզաբանել միության յուրաքանչյուր անդամին անդամավճարները ժամանակին մուծելու նշանակութունն միությունական աշխատանքների համար: Բացի այդ յուրաքանչյուր միության անդամ չպետք ե մոռանա, վոր միության կա-

նոնադրության համապատասխան հոգվածի հիման վրա 3 ամիս անընդհատ առանց հարգելի պատճառի անդամավճարներ չմուծողները համարվում են մեխանիքորեն միությունից հեռացված: Այն անդամագրքույկը, վորտեղ 3 ամիս անընդհատ չկա նշանակումներ անդամավճարներ մուծելու մասին կամ նշանակում գործադրելու թյան մասին, մեխանիքորեն կորցնում են միության տոմսի նշանակութունն ու ուժը:

Միանգամայն պարզ ե, վոր միությունը չի կարող իր շարքերում համարել աջակիսի անդամներ, վորոնք իրենց ֆինանսական պարտավորությունը հանգեպ միության չեն կատարում. նման անդամներին միությունը չի հեռացնում, քանի վոր առանց այն ել իրենք այդ արարմունքով միության շարքերից մեխանիքորեն առաց քնության առնվելու համարվում են հեռացված:

Մեխանիքորեն հեռացվածը կարող ե նորից անցնել միության շարքերը, սակայն այս դեպքում ընդհանուր հիմունքներով, մեխանիքորեն դուրս մնալու ժամկետից 1 ամիս հետո և այն ել կարող ե ընդունվել միմիայն նոր ստաժով—կորցնելով իր նախկին ստաժը:

Այդ իսկ տեսակետից, վորպեսզի ֆինանսական պարտավորությունը չկատարելու պատճառով միության անդամը իրեն չդնի պրոլետարական շարքերից դուրս, չզրկվի իր հին ստաժից, վորպիսին սովորաբար նկատի չե առնվում միութ-

թյունից նպաստ ստանալու ժամանակ և ընդհանրապես չգրկվի միության մոզմից տրվելիք միշտ քաղաքացիական իրավունքներից, պետք է լինի ճշտապահ հանդեպ միության այդ պարտականությունը և ժամանակին մոծի անդամավճարը կամ գործադրկության դեպքում ներկայանա միությանը նշանակումներ անելու համար:

Միության անդամ մոծի ժամանակին և անդամակցական վնասները, այդպիսով դու կնպաստես միությունական վարմունքների աշխատանքի նորմալ ընթացքին յեվ կ'կատարես և Թիմանական պարտավորությունը հանդեպ միությանը:

ԻՆՁ ԿԱՐԳՈՎ ԵՆ ԳԱՆՁՎՈՒՄ ԱՆԴԱՄԱՎՃԱՐՆԵՐԸ

Մինչ արհեստակցական միությունների Համամիությունական 6-րդ համագումարը անդամավճարների գանձումը կատարվում էր ձեռնարկությունների և հիմնարկությունների գրասենյակների ի միջոցով: Բանվորը ստանում էր իր աշխատավարձը, վորից առանց իր ցանկության պահվում էր միությանը հասանելիք տոկոսները, այնպես վոր առանց իր ցանկության նա համարվում էր միության անդամ: Արմիությունների 6-րդ համագումարը սահմանեց անդամավճարների միանգամայն անհատական մոծման սխտեմը, ապա ուրեմն միության անդամ լինելը դարձրեց միանգամայն կամովին:

Միության յուրաքանչյուր անդամ պետք է լինի այնքան գիտակից ու իր միության գոյության և աշխատանքների կանոնավոր վարման խնդիրներով այնքան շահագոգոված, վորպեսզի յուրաքանչյուր ամիս աշխատավարձը ստանալուց հետո միանգամայն կամովին մոծի միության կազմակերպությանը իր անդամավճարները:

Այս հանգամանքն ունի նաև այն խոշոր նշանակութունը, վոր միությունական մարմինն պարտավորեցնում է լինել ավելի հոգատար միության անդամների կարիքների ու պահանջների սպասարկման ու բավարարման խնդիրներում, քանի վոր հակառակ դեպքում բանվորը վորեից է կարելի միության շարքերում մնալու չի զգալ:

Ներկայիս անդամակցական վճարները գանձվում են հավաքարարների կողմից միության անդամի աշխատավարձի 20%-ի չափով: Աշխատավարձի մեջ չի հաշվվում (ապա ուրեմն այդ գումարներից անդամավճար չի գանձվում) միությունից և Սոցալից տրվելիք նպաստները, հիվանդության ժամանակ Սոցալից ստացած աշխատավարձը լուծարքային գումարը, որապահիկները և այլն:

Հիվանդության, գործադրկության, կրճատման կամ հեռացման ժամանակ բանվոր ծառայողը ընկնում է տնտեսական վատ դրության մեջ և կարելի է զգում ոգնության, ապա ուրեմն միանգամայն հանկանալի չէ, վոր

նման դեպքերում միությունը վոչ թե չի վերցնում անդամավճարներ, այլ շատ դեպքերում ինքն է գալիս ոգնության, տալով գործադուրկին նպաստ, հիվանդին իր հաշվին ուղարկելով սանատորիա, հանգստյան տուն և այլն:

Գանձված անդամավճարները հավաքարարի մոտ չպետք է յերկար մնան, այլ 5 օրվա ընթացքում պետք է մուծվի միություն կամ նրա ընթացիկ հաշվին:

ՄԻՈՒԹՅՈՒՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ԾԱԽՍՄԱՆ ԿԱՐԳԸ:

Միությունական բոլոր միջոցները ծախսվում են րոտ կազմված նախահաշվի, վորտեղ պետք է նախատեսանել գալիք նախահաշվային շրջանում յենթադրվելիք բոլոր ծախսերը, կապելով այդ աշխատանքի ծրագրի հետ:

Նախահաշիվը վերադաս արհկազմակերպության կողմից հաստատվելուց հետո պետք է ղեկավարվել վերջինիս կողմից հաստատված գումարներով, տեղիք չտալով վորեիցե գերածախսի, թեպետ նա լինի աննշան գումարի:

Միությունական նախահաշվները կազմելու ժամանակ պետք է հետեւել, վորպեսզի վերադաս արհմարմինների տված դիրեկտիվները ապարատի պահպանման ծախսերի կրճատման վերաբերյալ իրօք վոր կատարվի:

Միությունական ստորին կազմակերպությունների (գործարկում, բանկում, շախտկում—տեղկում, արհիւագորություն և այլն) ապարատը

պահպանվում է վոչ թե ի հաշիվ անդամակցական վճարների, այլ նրա պահպանման համար գործարանի-հիմնարկի վարչությանը յուրաքանչյուր ամիս հավաքական պայմանագրերով նախատեսված հատկացումները (աշխատավարձի $1\frac{1}{2}$, 1 կամ ավել տոկոսի չափով) ետնում գործարկումին. այս գումարներն ևս ծախսվում են կազմված ու վերադաս արհկազմակերպությունների կողմից հաստատված նախահաշիվներով, նախահաշիվների կիրառման գործին վերստուգելի հանձնաժողովները պետք է դարձնեն մաքսիմալ ուշադրություն:

ՊԱՀԱՆՁԵՔ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ԾԱԽՍՄԱՆ ՄԱՍԻՆ:

Միությունական յուրաքանչյուր կազմակերպություն պարտավոր է պարբերաբար ներկայացնել հաշվետվություն իր ստացած գումարների ծախսման մասին:

Նման հաշվետվություն միությունական մարմին, պարտավոր է ներկայացնել թե վերադաս արհկազմակերպությանը և թե իր կազմակերպության միությունական մասսային:

Միության յուրաքանչյուր անդամ պետք է իմանա թե ուր են գնում միության միջոցները, ինչ նպատակի յեն ծախսվում. ղեկավարվում է արդյոք կազմակերպության ընտրած մարմինը վերադաս արհմարմնի կողմից հաստատված նախահաշիվ թե վոչ և այլն: Անհրաժեշտ է ընդ-

հանուր ժողովներում ֆինանսական հաշվետվություններ ներկայացնելու ժամանակ լսել նաև վերստուգիչ հանձնաժողովի զեկուցումը, այդ զեկուցումներից բացի ունեցած յեղքի ու մուտքի վերաբերյալ պետք է կազմել միության անդամների միանգամայն հասկանալի հաշվետվություն և փակցնել գործարկումի տախտակին: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնելիս լինի դա զրավոր թե բանավոր գործարկումներն ու զավարչությունները պետք է տան այդ միանգամայն հասկանալի լեզվով, խոստովելով հաշվապահական տերմիններ գործածելուց:

Ֆինանսական հաշվետվությունները լսելու և քննելու միջոցով է, վոր միությունական մասնան հնարավորություն է ունենում հսկելու և դատելու իր կազմակերպության ֆինանսական գործունեությունը. դրա հետ միասին միությունական կազմակերպությունը ստանում է միության մասնայի կարծիքը այն մասին, թե վոր չափ է իր ֆինանսական գործունեությունը վարվում ճիշտ, և բավարարում է արդյոք նա միության մասնային թե վոր:

ԻՆՁԻ ՎՐԱ ՅԵ ԵԱԽՍՎՈՒՄ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

Հայաստանի բոլոր արհմիությունները 1927 թ. ընթացքում անդամակցական վճարներից և այլ լեկամուտներից ստացել են ընդամենը 431,642 ռ.,

հարց է առաջանում ուր և ինչնպատակների լեն ծախսվել այդ բավականին խոշոր գումարը:

Միությունները վարում են չափազանց խոշոր և բազմազան աշխատանքներ, նրանք սպասարկում են միության անդամների կուլտուրական կարիքները, կազմակերպում և պահպանում են ակումբներ, կինոներ, մատակարարում են զրադարանները գրքերով, կազմակերպում են խմբակներ և այլն և այլն:

Միությունը գործադրելու ժամանակ անդամներին նպաստներ է տալիս, ցույց է տալիս իրավաբանական ոգնություն, միության անդամներին և իր միջոցների հաշվին ուղարկում ետանատորյաներ, հանգստյան տներ և այլն. բացի այդ կարգավորում և ղեկավարում է միության աշխատանքները տեղերում և այլն:

Այս աշխատանքները տանելու համար միությունը պահում է վարձովի ապարատ. 1927 թ. ընթացքում հայաստանի բոլոր միությունները սեփական միջոցներից (միության լեկամուտները) ծախսել են ընդամենը 428,976 ռ. այդ թվում ծախսվել է՝

ա) Ապարատի պահպանման վրա . . .	206,765 ռ.	կամ 48,20%
բ) Կազմակերպչական ծախսեր . . .	34,865 ռ.	« 8,10%
գ) Վարչա-տնտեսական ծախսեր . . .	37,207 ռ.	« 8,80%
դ) Գույքի գնման և այլ ծախսեր . . .	23,863 ռ.	« 5,60%
յե) Հատկացումներ ֆոնդերին . . .	111, 370 ռ.	« 25,00%
զ) Դոտացիա միութ. ստորին մարմ. . .	14,906 ռ.	« 3,40%

1928 թվականին այս դրությունը միանգամայն փոխվում է, այն ժամանակ, լերը բոլոր

արհկաղմակերպությունները բացի ՀԱՄԽ-ից հիշյալ նպատակների համար ծախսել են ընդամենը 483.636 ռ., վորը կազմում է 1927 թ. կատարած ծախսերի հանդեպ 112,7⁰/₀ կամ ավել են ծախսել 54.660 ռ., ծախքերի առանձին հոդվածները տալիս են հետեւյալ պատկերը.

ա) Ապարատի պահպանման վրա . . .	210,359	կամ 43,5 ⁰ / ₀
բ) Կազմակերպչական ծախքեր . . .	52.613	« 10,8 ⁰ / ₀
գ) Վարչատնտեսական « . . .	30.827	« 6,4 ⁰ / ₀
դ) Գույքի դնման և այլ ծախքեր . . .	36.756	« 7,6 ⁰ / ₀
յե) Հատկացումներ ֆոնդերի . . .	140.507	« 29,4 ⁰ / ₀
զ) Դոտացիա միութ. ստորին մարմ. . .	12.574	« 2,3 ⁰ / ₀

Յեթե հիշյալ բոլոր ծախսերը բաժանելու լինենք միությունների բոլոր անդամների վրա, կստանանք, վոր միության յուրաքանչյուր անդամի վրա ծախսվել է՝

1927 թ. 1928 թ.

ա) Անձն. կազմի պահպ. համար 4—32 կ.	4—01 կ.
բ) Կազմակերպչական —77 կ.	91 կ.
գ) Վարչատնտեսական —82 կ.	58 կ.
դ) Գույքի գնման և այլ ծախսեր —53 կ.	70 կ.
յե) Հատկացումներ ֆոնդերի 2—50 կ.	3—68 կ.
զ) Դոտացիա միութ. ստոր մտ. —33 կ.	24 կ.

1929 թ. ընթացքում յեւլս ապարատի պահպանման ծախքերը իջել են, սակայն համապատասխան թվեր մենք կարող ենք բերել միմիայն գալիք տարվա առաջի յեռամսյակում: Յեւ չնայած նրան, վոր ինչպես 1928 թ. նույնպես և 1929 թ. ընթացքում ապարատի պահպանման ծախքերը իջել է, ախուսմանա-

նիվ ունեցած նվաճումները պետք է համարել աննշան. ներկայիս կենտրոնական վարչությունները 1930 թվի նախահաշիվները կազմելիս պետք է ամեն կերպ աշխատել ել ավելի իջեցնելու ապարատի պահպանման ծախքերը:

Այդպիսով 1926 թ. ընթացքում միությունները մեկ անդամի համար ստացել են ընդամենը 8 ռ. 34 կ., ծախսել են 8 ռ. 77 կ., 1927 թ. յուրաքանչյուր մեկ անդամի համար ստացել են 9 ռ. 61 կ., ծախսել են 9 ռ. 24 կ. և 1928 թ. ընթացքում մեկ անդամի համար ստացել են 8 ռ. 38 կ. ծախսել են 9 ռ. 22 կ.:

Ավելորդ գումարները այս տարիների ընթացքում ծախսվել է ի հաշիվ վերադաս արհմարմինների ստացած նպաստի և զանազան յեկամուսնների:

ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ԾԱԽՍՄԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ.

Միություններն իրենց աշխատանքների ընթացքում ձգտում են ըստ հնարավորին կրճատել ապարատի պահպանման ծախսերը, վորպեսզի հնարավոր դառնա անդամավճարների խոշոր մասի վերադարձումը միության անդամներին, նրանց կուլտուրական պահանջները և անտեսական կարիքները հոգալու, գործադուրկների նպաստի ավելացման միջոցով, միության անդամների սպասարկումը ակումբի, զբոսայգու-

նի, իրավաբանական ոգնության լավացման և ալ խնդիրները կարգավորման միջոցով:

Հիմնավորելու համար վերոհիշյալը, համեմատենք 1926 և 1927 թ.թ. ի միությունների ֆինանսական գործունեություն մի քանի տվյալները. 1926 թ. միության ապարատի պահպանման վրա ծախսվել է ընդհանուր ծախքեր 51, 3⁰/₀-ը, 27 թ. այս տոկոսն իջել է 48, 2⁰/₀ իսկ 28 թ. — 43, 5⁰/₀, վարչատնտեսական կարիքների համար 26 թ. ծախսվել է 9, 6⁰/₀, 27 թ. 8, 8⁰/₀, 28 թվին — 6, 4⁰/₀, կազմակերպչական աշխատանքների վրա 26 թ. ծախսվել է ընդհանուր միջոցների 10, 4⁰/₀, 27 թ. 7, 1⁰/₀:

Զնայած այս նվաճումների, ապարատի պահպանման վրա ներկայիս ծախսվող միջոցների չափը պետք է համարել խոշոր և ըստ այնմ ել դրությունը անբավարար:

Միութենական մարմինների ծախսերի առանձին հոգվածները մենք համեմատեցինք ծախքերի ընդհանուր գումարի հետ, այժմ տեսնենք թե անձնական կազմի ընդհանրապես տպարատի պահպանման վրա միությունների կողմից ստացվող անդամակցական վճարների վոր մասն է ծախսվում, վորովհետև այս դրությունը այն ցուցանիշներից մեկն է, վորը բնորոշում է ապարատների կազմակերպվածության, ֆինան-

սական գործունեության և մասամբ աշխատաքների լավ կամ վատ դրվածքի:

1927 թ.

1928 թ.

Անձնական կազմ .	206,765	կամ 58,8 ⁰ / ₀	210,359	կամ 47,6 ⁰ / ₀
Վարչատնտեսակ .	37,207	« 10,5 ⁰ / ₀	30,827	« 6,9 ⁰ / ₀
Կազմակերպչակ .	34,865	« 2,5 ⁰ / ₀	52,613	« 11,9 ⁰ / ₀
Գույքի գնման և այլ	23,863	« 6,7 ⁰ / ₀	36,756	« 8,3 ⁰ / ₀

Այս աղյուսակից յերեւում է, վոր անդամակցական մուծումների խոշորագույն մասը դեռ յեվա ծախսվում է ապարատի պահպանման վրա, չնայած նրան, վոր անձնական կազմի և վարչատնտեսական ծախսերի տոկոսները իջնում են և յերկրորդ, վոր որսոյուա ուրբիներով ապարատը ավելի շատ է կլանել 28 թ. քան 27 թվին: Այստեղ կարող են առարկել, վոր միության անդամների թիվը զգալիորեն աճել է և ըստ այնմ ծախսերն էլ աճել են, այս առարկությունը պետք է համարել անհիմն, քանի վոր միության անդամների թվի աճումը դեռ չի նշանակում միութենական մարմինների ցանցի լայնացում և ըստ այնմ ազատված աշխատողների թվի մեծացում, այլ պահանջում է գոյություն ունեցող մարմինների աշխատանքների լավացումը և այդ մարմինները միութենական մասսային մոտեցնելը:

Վերը բերած թվերը միջին են բոլոր միությունների համար. առանձին միություններում դրությունը ավելի վատ է այն իմաստով, վոր անդամակցական վճարների խոշորագույն մասը

ծախսվում է անձնական կազմի վրա, ապացույցներ թվերով՝

Անդամակցական վճարների վոր տոկոսն է ծախսվել միությունների անձնական կազմի պահպանման վրա.

		1927 թ.	1928 թ.
1.	Գյուղատնտես	138,2 ⁰ / ₀	64,6 ⁰ / ₀
2.	Հանքագործներ	89,6 «	38,3 «
3.	Փայտագործներ	84,6 «	57,1 «
4.	Կաշեգործներ	72,5 «	74,8 «
5.	Մետաղագործներ	64,2 «	44,7 «
6.	Տպագրիչներ	53,3 «	44,9 «
7.	Մուկնդ համի	83,3 «	56,9 «
8.	Մանածագործներ	74,3 «	32,4 «
9.	Կարողներ	96,8 «	116,2 «
10.	Կառուցողներ	27,4 «	34,7 «
11.	Փոխադրողներ	63,2 «	66,8 «
12.	Ժողկապի	58,3 «	50,0 «
13.	Գեղաշխի	64,2 «	64,3 «
14.	Բժշկասանիտարական	49,5 «	42,2 «
15.	Հուսաշխի	56,0 «	48,2 «
16.	Խորառոճառի	50,6 «	40,8 «
17.	Կոմժուկնալիկներ	86,0 «	66,2 »
18.	Ժողկապի	95,2 «	78,7 «

Միութենական կազմակերպությունների հետագա աշխատանքների ընթացքում հարկավոր է այնպես կազմակերպել իրենց աշխատանքները, վորպեսզի հախ եժանացվի ապարատը և յերկրորդ կրճատվեն ազատված աշխատողների թիվը, հասարակական աշխատանքների կարգով, առանց վարձատրության, միութ. մարմինները, կոնկրետ՝ Կենտվարչությունները և Գավվարչությունները նորանոր աշխատող կադրեր առաջ քաշելով,—

Հնդհանրապետ միութենական ապարատի վրա կատարվելիք ծախսերը նորմալ են համարվում, չերբ այդպիսին կազմում է վոչ ավել քան անդամավճարների 3%-ից մինչ 45⁰/₀ ը. հենց այդ իսկ տեսակետից վերը բերած միություններից մոտ տասը, (ընդգծված են) ապարատի վրա ծախսվում են խոշոր գումարներ: այս հանգամանքը ավելի նշանակալից է դարձնում միութենական մարմիններում հասարակական աշխատանքների կարգով «կամավոր» վոչ վարձովի աշխատողների առաջ քաշման:

Այս պրոբլեմը նոր է ինչ արհմիությունների առաջ դրվում է վորպես անհետաձգելի և կարեւոր նշանակություն ունեցող պրոբլեմ: Ժամանակն է ձեռնարկելու հիշյալ խնդրի կենսագործմանը:

14940-57

Ապագարատի պահպանման ծախսերի իջեցման հետ միասին բարձրացել են առևտրական ֆոնդերին տնտեսականությանը տրվելիք հատկացումների չափը: 1926 թ. ընդհանուր միջոցներից գործազուրկների, կուլտ կրթական, սանատորա-կուրորտային և այլ ֆոնդերին տրվել են ընդամենը $21,1\%$ հատկացում, 1927 թ. ֆոնդերին տրված հատկացումների չափը հավասար է $31,6\%$ իսկ 1928 թ. $31,8\%$ (ինչպես 26, նույնպես 27 և 28 թ. հատկացումների մեջ մտնում են նախկին տնտեսականությանը տրվելիք միջոցներից մարմիններին տրվելիք հատկացումները):

1926 թ. ֆոնդերին տրված հատկացումները յեթե բաշխելու լինենք միության տնտեսական վրա կատարանք, վոր 1926 թ. լուրջաբանչուր անդամի համար ֆոնդերին տրվել է հատկացում 1 ու. 77 կ., այն ինչ 27 թ. այդ գումարը հավասար է 2 ու. 50 կ. իսկ 28 թվին—2 ու. 68 կ.:

Ինչպես ցույց են տալիս թվերը, միմիայն մեկ տարվա ընթացքում ֆոնդերին տրվելիք հատկացումների չափն ավելացել է հանդեպ լեկամուտների ընդհանուր գումարի $17,1\%$: Այս թվերը միջինն է դուրս բերված բոլոր միությունների համար, առանձին միություններում դրույթները հետեվյալն է.

Անդամակցական վճարներից ֆոնդերին տրված հատկացումների չափը.—

	1927 թ. որոշում. (ռուբլին.)	տոկոս- ներով	1928 թ. որոշում. (ռուբլին.)	տոկոս- ներով
1. Գյուղատնտես . . .	3.420	10,8	11,302	16,7
2. Հանքագործներ . .	1.898	19,5	8,233	30,4
3. Փայտագործներ . .	215	10,3	1,530	28,7
4. Կաշեգործներ . . .	342	10,0	388	10,0
5. Մետաղագործներ . .	530	6,9	937	6,1
6. Տպագրիչներ . . .	2.163	38,3	2.842	40,7
7. Մուտք համի . . .	1.552	13,8	2,436	16,2
8. Մանածագործներ . .	821	5,5	6,019	45,7
9. Կարողներ	—	0,0	52	2,4
10. Կառուցողներ . . .	51.477	64,9	40,224	47,9
11. Փոխադրողներ . . .	2.214	20,1	2,749	27,2
12. Ժողկապի	1.846	36,0	1.821	32,7
13. Գեղաշխի	1.006	19,1	1,075	19,4
14. Բժշկասանիտարակ .	7.514	29,6	11,242	37,6
15. Լուսաշխի	12.669	25,3	17,625	31,9
16. Խորանձառ	21.209	29,2	29,729	36,5
17. Կոմմունալիտիկներ .	1.693	21,9	1,794	18,0
18. Ժողկապի	801	9,9	509	11,1

Այս աղյուսակից պարզ հետեվում է, վոր միմիայն մի քանի միություններ են վոր անդամակցական մուծումների զգալի մասը հատկաց-

նում են ֆոնդերեն յեթե վերը բերած առկու-
ներից հանենք $10^0/10$, վորպիսինը մինչ այս տար-
վա սկիզբը պարտադիր կերպով միությունները
հատկացնում էին միջմիութենական կազմակեր-
պությունների ֆոնդերին արվող հատկացու-
մների չափը ավելի կպակասի, այն ինչ նորմալ
պետք է համարել այն դրությունը, չերբ անդա-
մակցական մուծումների խոշորագույն մասը հատ-
կացվում է ֆոնդերին:

Չնայած նրան, վոր 28 և 29 թվին այս
ասպարեզում մեր միություններից շատերը ու-
նեցել են մի շարք նվաճումներ, այնումենայիվ
ներկայիս դրությունը պետք է համարել վոչ
բավարար:

Արհմիությունների 7-րդ համագումարը միու-
թյունների ֆինանսական քաղաքականության
վերաբերյալ ավել է հետեվյալ գիրքեկտիվը՝
«Արհմիությունների հետագա ֆինանսական քա-
ղաքականությունը պետք է պարունակվի նրա-
նում, վորպեսզի հետագայում անդամավճարների
խոշորագույն մասը վերադարձվի միության ան-
դամներին նրանց կուլտուրական պահանջները
և տնտեսական կարիքները հոգալու միջոցով»:
Ահա այս նշանաբանի ներքո ինչ, վոր միությու-
նական մարմինները վարում են և պետք է վա-
րեն իրենց ֆինանսական քաղաքականությունը:

ԴԻՖԻՑԻՏԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ.

Մեր միություններից մի քանիսը առ այս-
որ տարեկան հաշվետվությունը փակում են
դեֆիցիտով: Առ 1-ն հունվարի 1927 թվի այդ
միություններին են պատկանում Գյուղանտառը
Հանքագործները, Մետաղագործները և Լուսաշխը,
դեֆիցիտի ընդհանուր գումարը այդ միություն-
ներում հավասարվում էր 14062: Վերջին յեր-
կու տարվա ընթացքում փոխանակ դեֆիցիտով
հաշվետվությունն փակող միությունների թիվը
և դեֆիցիտի գումարը պակասելու, ընդհակա-
ռակը աճել է և առ 1-ն հունվարի 1928 թ. այդ
միությունների թիվը դարձել է 7, իսկ դեֆիցի-
տի ընդհանուր գումարը հավասարվել է 18.154
ռուբլու: Ներկա պայմաններում, յերբ որեցեր
աճում է միությունների անդամների թիվը,
բարձրանում է նրանց աշխատավարձը, ապա ըստ
այնի ավելանում է անդամակցական վճարների
ընդհանուր գումարը, այս դրությունը պետք է
համարել միանգամայն աններելի: Հետաքրքրա-
կան է այն, վոր այդ միությունների շարքերին
են պատկանում մեր խոշոր միությունները,
վորոնք յերբեք դեֆիցիտով չպետք է փակեն
իրենց հաշիվները:

Առ 1-ն հունվարի 1929 թվի դեֆիցիտը
ունեցող միություններին են պատկանում:

Գյուղանտառի դեֆիցիտը ընդհանուր գումար

րով 6719 ո. Լուսաշխ — 7317 ո. Տպագրիչներ — 1177 ո. Խորառձառ — 1582, Մանածագործների — 197 ո. Ժողսնունդ — 418 ո. Փոխադրողների — 773 ո. Ինչպես 1929 թվի, նույնպես և գալիք տարվա ընթացքում միությունները պետք է ձեռնարկեն բոլոր միջոցները վերացնելու իրենց դիֆիցիտը և տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները փակելու առանց ուղղորդիչների:

ՈՒԺԵՂԱՑՆԵԼ ՊԱՅԲԱՐԸ ՎԱՏՆՈՒՄՆԵՐԻ ԴԵՄ

Վերստուգիչ հանձնաժողովները պետք է հսկեն միությունական միջոցների ուղիղ ծախսման վրա, հետեւելով, վորպեսզի յուրաքանչյուր կռպեկ ծախսվի իր նպատակին, տեղիք չտրվի վատնումների և այլն:

Վերստուգումը և ֆինանսական հսկողութունը պահպանում են միությունական միջոցները վատնումներից: Վատնումները արհեստակցական միությունների կյանքում ամենախոշոր չարիքն է, բացի դրանից միությունական միջոցների վատնումը բանվորների աչքում ըցում է միության հեղինակութունը ու վերջինս կորցնում է բանվորների կողմից մինչ այդ վայելած վստահությունը:

Հայաստանի արհեստակցական միություններում 1927 թ. հունվարից առ 29 թ. հոկտեմբերի

մեկը տեղի յե ունեցել 84 վատնումների դեպք — 13.222 ո. 73 կ. գումարով:

Առանձին միությունների գծով թե վատնումների դեպքերը և թե վատնած գումարների չափը տարբեր են, այսպես որինակ՝ վատնումների ամենախոշոր գումարը տեղի յե ունեցել փոխադրողների միության գծով:

Այս չարիքի դեմ միությունական մարմինները վարում են ամենախիստ պայքար. վատնողներն անմիջապես հանվում են աշխատանքից և հանձնվում դատարանին:

Թե վերստուգիչ հանձնաժողովները և թե միությունական մարմինները գումարների պահպանման, գանձման ու ծախսման այնպիսի պայմաններ պետք է ստեղծեն, վորպեսզի ցանկության դեպքում ևս անհնար լինի կատարել վորյեվիցե վատնում: Այդ իսկ տեսակետից խոշոր ուղադրություն պետք է դարձնել ֆինանսական հաշվետվությունները ժամանակին տալու դործի վրա:

Միության յուրաքանչյուր կռպեկ պետք է ժամանակին մուտք գրել, յուրաքանչյուր ծախս պետք է ունենա իր փաստաթուղթը, վորպես կանոն. միությունական դրամները պետք է պահվեն խնայողական դրամարկիներում, բանկերում:

Ֆինանսական գործերում, դրամական հա-

շիվներում անձնական վստահութիւնն յերբեք
չպետք է տեղ ունենա:

Վատնուումների դեմ հաջող պայքարելու հա-
մար խոշոր նշանակութիւն ունի գանձապահ-
ների աշխատանքների կարգավորումը. միու-
թիւնական մարմնի գանձապահն է, վոր իր
աշխատանքների կարգավորման միջոցով կան-
խում է վատնումները:

Միութիւնական միջոցների վատնումների
համար պատասխանատւության է յենթարկվում
վոչ միայն վատնողը, այլ նրա հետ միասին
նաև միութիւնական միջոցների կարգադրիչը
(գործարկումի նախագահ, քարտուղար, կենտվա-
րչութիւն նախագահ) վերստուգիչ հանձնաժողով
և այլն:

Վատնումների դեմ մինչ այժմ ձեռնարկած
միջոցները պետք է համարել տնրավարար. պայ-
քարը հաջող կընթանա և վատնումներն իսպառ
կվերանան, յեթե այդ գործին լծվի միութիւն
յուրաքանչյուր անդամ: Այս վերջինը այն գրա-
վականն է, առանց վորի խոսել վատնումների
դեմ հաջող պայքարի մասին յերբեք չի կարելի:

Միութիւն յուրաքանչյուր անդամ պետք է
հետաքրքրվի միութիւն ֆինանսական գործու-
նեութիւնը ու իր անմիջական մասնակցութիւնը
կարգավորի միութիւն ֆինանսները:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0202917

В ЮГО

Как и на что расходуются
членские взносы в проф-
союзах

9-11-7